

Grenzen van vrouwenemancipatie zijn in zicht

Na pogingen vrouwen aan het werk te krijgen, wil de overheid nu dat mannen meer thuis doen. Onzin, vindt **Mirjam Janssen**.

De Nederlandse vrouw is een teleurstellend slechte werknemer. Ondanks alle overheidssteun maakt ze nauwelijks carrière. Uit frustratie hierover gaan beleidsmakers over tot heropvoeding van mannen. De overheid probeert al jaren de positie van vrouwen te verbeteren. Ze zijn baas in eigen buik, alle soorten onderwijs zijn voor hen toegankelijk gemaakt, ze kunnen iedere functie bekleden die ze willen, fiscale belemmeringen om te werken zijn opgeheven en de kinderopvang wordt snel uitgebreid. Desondanks gaat het maar moeizaam met de emancipatie van de vrouw. Hoewel steeds meer Nederlandse vrouwen werken beperken de meeste zich tot kleine banen. Daardoor zijn ze economisch niet zelfstandig en stoten ze niet door naar de top. Op basis van die feiten zijn ver-

schillende conclusies mogelijk.

- Er moeten nog meer maatregelen worden genomen
- Vrouwen willen kennelijk niet langer en harder werken
- Het is de schuld van de mannen

De tweede conclusie is voor beleidsmakers lastig te onderschrijven, want dat zou betekenen dat hun eigen aanpak heeft gefaald. Dus blijven optie een en drie over. Samen vertaald in meer maatregelen gericht op mannen. De redenering is eenvoudig. Als mannen meer huishoudelijke en zorgtaken op zich nemen hebben vrouwen meer tijd om te werken en een echte carrière te maken. Daarom spoort de campagne 'Wie doet wat?' mannen aan thuis meer aan te pakken. Het ministerie van Sociale Zaken doet daar nog een schepje bovenop door mannelijke managers aan te moedigen minder uren te werken. Op deze manier maken ze het voor vrouwen minder lastig met hen te concurreren. Maar wie zegt dat vrouwen de extra ruimte die ze krijgen als mannen meer gaan zorgen en minder gaan werken inderdaad besteden aan hun loopbaan? Bovendien is het nogal wonderlijk dat mannen een heropvoeding

moeten ondergaan, omdat vrouwen beleidsmakers negeren.

De overheid propageert een nieuw keurslijf waarin ouders arbeid en zorg zoveel mogelijk fifty-fifty moeten verdelen. Maar als iedereen een parttime baan heeft én kinderen verzorgt, kan niemand meer echt excelleren in het werk. Een andere zwakte in dit model blijft de vraag wat precies het voordeel voor mannen is. Zij leveren carrièremogelijkheden in door een of twee dagen thuis te gaan zitten en moeten opeens dingen leuk en verrijkend gaan vinden, die voor hun vrouw te beperkend zouden zijn.

Onvermijdelijk dringt zich toch de conclusie op dat veel Nederlandse vrouwen een klein baantje wel best vinden. Omdat ze er voor hun kinderen willen zijn en omdat ze huishoudelijke taken niet helemaal willen uitbesteden. Zelfs vrouwen met een toppositie doen om die reden vaak een stap terug als ze moeder worden. Terwijl praktische belemmeringen – het veel genoemde argument om de geringe arbeidsparticipatie van vrouwen te verklaren – bij hen toch eigenlijk geen rol hoeven spelen. Ze hebben geld genoeg om organisatorische problemen op te

lossen. Carrière maken is een kwestie van wilskracht en de bereidheid offers te brengen. Dat bewijst ook het succes van allochtone vrouwen op de arbeidsmarkt. Zij werken vaker fulltime en veroveren prompt goede functies.

De overheid zou moeten erkennen dat de grenzen van het emancipatiebeleid in zicht komen. Wij vrouwen die carrière willen maken erop dat de tijd nog nooit zo gunstig is geweest. Maar val degenen die er geen zin in hebben niet lastig met verwijten dat ze een voorbeeld moeten nemen aan het buitenland. En laat die mannen toch met rust. De ene groep kan nooit emanciperen door de kansen van de andere te belemmeren.

Vrouwen zullen heus wel op klimmen. Omdat ze steeds hoger zijn opgeleid en omdat ze net als mannen langer moeten doorwerken. Ze krijgen de komende jaren zo vanzelf meer tijd om carrière te maken. Revoluties blijken uiteindelijk altijd anders te verlopen dan de revolutionairen van het eerste uur hadden gewild. Nou en?

Mirjam Janssen is onderzoeker bij economisch onderzoeksinstituut Nvter.